

Uvajanje mikrodokazil na Univerzi v Ljubljani

Interno gradivo 2.0

November 2023

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

Univerza v Ljubljani

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

Uvajanje mikrodokazil na Univerzi v Ljubljani

Avtorji:

prof. dr. Ksenija Vidmar Horvat,
doc. dr. Jana Arbeiter,
prof. dr. Andrej Kos,
Polonca Miklavc Valenčič,
Sergeja Mitič,
Marina Šučur,
Tamara Boh,
Tjaša Lenarčič

Oblikovanje in računalniški prelom:
Jernej Kejžar

Vsebina

- 4 Uvod: študij na univerzi 21. stoletja
- 5 Mikrodokazila: izhodišča EU in UNESCO
- 7 Mikrodokazila: koncept UL
- 9 Obseg mikrodokazila
- 10 Elementi listine mikrodokazilo
- 11 Priprava učnega programa za pridobitev mikrodokazila
- 13 Zagotavljanje kakovosti
- 15 Programski svet VŽU in mikrodokazila:
- 16 Javna objava razpisanega učnega programa oziroma usposabljanja za mikrodokazila
- 17 Evalvacijska anketa
- 18 Organizacija dela: Center vseživljenjskega učenja UL, rektorat
- 19 Izzivi
- 21 Priloge
- 22 Priloga 1: OBRAZEC ZA POTRDITEV UČNEGA PROGRAMA VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA Z MIKRODOKAZILI
- 24 Priloga 2: NAPOTKI ZA PRIPRAVO UČNEGA PROGRAMA ZA PRIDOBITEV MIKRODOKAZILA
- 26 Priloga 3: SEZNAM PILOTNIH PROJEKTOV NA PILOTU 8 (Vseživljenjsko učenje in mikrodokazila)

Uvod: študij na univerzi 21. stoletja

Družbe našega časa se soočajo z burnimi spremembami v temeljnih eksistencialnih pogojih življenja skupnosti in posameznika. Številne krize, ki so se zvrstile v zadnjem desetletju (finančna kriza 2007–2008, migracijska kriza 2015–, pandemija covid-19, vojna v Ukrajini, okoljski in podnebni izzivi), tako imenovano *polikrizno stanje*, zahtevajo naše *odzivno, odgovorno in inovativno* načrtovanje družbeno, okoljsko in gospodarsko vzdržne prihodnosti planeta. Univerze imamo pri tem posebno poslanstvo in nalogo, saj bi morale izobraževanje zagotoviti razumevanje, spretnosti in vrednote, ki jih potrebujemo za aktivno sodelovanje pri reševanju medsebojno povezanih izzivov 21. stoletja.

- Kot izobraževalne institucije smo dolžne sooblikovati kolektivno pripravljenost za *skupno delovanje*.
- Kot raziskovalne institucije smo zavezane prispevati k skupnemu premisleku o razvoju znanja in znanosti, ki bosta zmogla iskati *planetarne rešitve*.
- Kot dedinje humanizma nosimo odgovornost za ozaveščanje in iskanje poti za izhod iz kriz – v prvi vrsti za spreminjanje kulture preobilja in izčrpavanja naravnega in socialnega okolja v smeri vzdržnega, trajnostnega in nesebičnega *upravljanja s prihodnostjo*.

Univerza v Ljubljani k tej nalogi prispeva z lastno vizijo, usmeritvami in inovativnimi pristopi, ki krepijo globalno sodelovanje v izobraževanju, raziskovanju in inovacijah. Uvajanje mikrodokazil v naše akademsko okolje je prvi korak k oblikovanju v prihodnost usmerjenega izobraževalnega in raziskovalnega ekosistema v Sloveniji.

Mikrodokazila: izhodišča EU in UNESCO

*Priporočila Sveta EU o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost*¹ poudarjajo potrebo po novi in učinkoviti kulturi vseživljenjskega učenja, ki bo zagotovila, da ima vsak možnost pridobivanja znanj, spretnosti in kompetenc za kakovostno poklicno in zasebno življenje. V ospredju so cilji zagotavljanja:

- prožne ponudbe učenja,
- personaliziranih učnih in kariernih poti,
- vključenosti in enakih možnosti, posebej ranljivih skupin,
- odpornosti družbe in njenih ekonomij.

Za dosego ciljev so potrebni:

- visoka kakovost ponudbe učenja,
- evropska primerljivost in prenosljivost,
- transparentnost,
- zaupanje v institucije, ponudnice učenja z mikrodokazili.

Mikrodokazilo (Micro-credential) pomeni zapis učnih izidov, ki jih je posameznik dosegel z učenjem manjšega obsega. Učni izidi so ocenjeni na podlagi pregledno in jasno definiranih standardov. Programi so pripravljani tako, da opremijo posameznika s specifičnim znanjem, spretnostmi in kompetencami, ki naslavljajo družbene, osebne, kulturne potrebe oziroma potrebe trga dela. Mikrodokazila so last posameznikov, ki jih lahko delijo z drugimi in prenašajo naprej. Lahko so samostojna ali se združujejo v večja. Podprta so s sistemi za zagotavljanje kakovosti in sledijo dogovorjenim standardom v sektorjih.²

¹ Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost, Uradni list EU, 2022/C 243/02, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(02)).

² CPI, Predlog priporočil Sveta o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost, https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Visoko-solstvo/Strokovni-sveti/SVS/Zapisniki-2021/SVS_7e-seja_priloga.pdf

Dokument UNESCO *K skupni definiciji mikrodokazil*³ podaja opredelitev:

Mikrodokazilo je potrdilo o omejenem učnem dosežku, ki

- izkazuje, kaj učeči ve, razume, ali lahko stori,
- vključuje preverjanje, ki temelji na jasno določenih standardih,
- ga podeljuje zaupanja vredna institucija,
- ima samostojno vrednost,
- ga je mogoče povezati v večje enote, tudi s priznavanjem predhodnih znanj,
- vsebuje kakovost s standardnimi orodji in kriteriji za preverjanje.

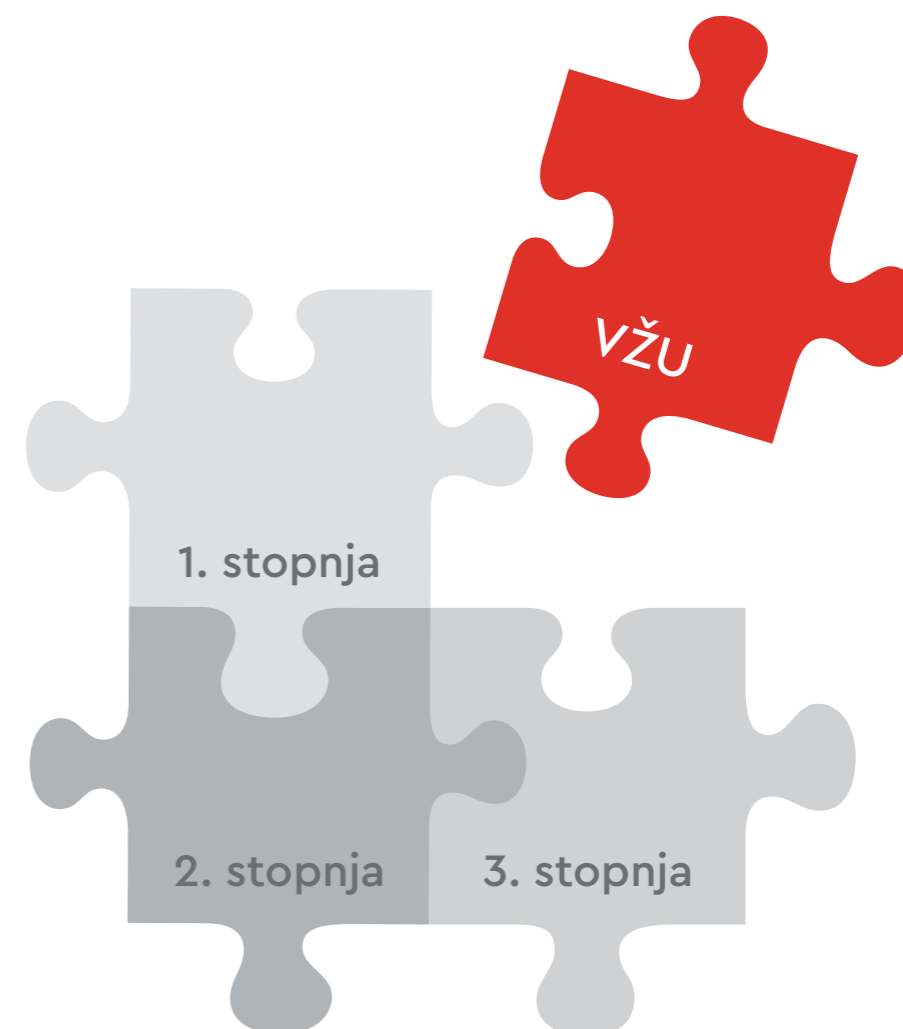
Mikrodokazila **dopolnjujejo** in spodbujajo usposabljanje in nujno **ne nadomeščajo** že vzpostavljenih oblik vseživljenjskega učenja. Mikrodokazila se vključujejo v sisteme izobraževanja kot **dopolnitev** študijskih programov, nikakor pa z njimi ni mogoče pridobiti diplome, ki bi bila primerljiva z diplomom na dodiplomskem in podiplomskem študiju. So odziv na vse bolj razpršeno in neurejeno ponudbo usposabljanj za pridobivanje kompetenc brez enotnega okvira zagotavljanja kakovosti in odgovornega sobivanja s pravno reguliranim izobraževanjem.

³ UNESCO, Towards a common definition of micro-credentials, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381668>.

Mikrodokazila: koncept UL

Na Univerzi v Ljubljani vseživljenjsko učenje vidimo kot četrti steber našega delovanja, ki je enakovreden ostalim.

V nasprotju z makrodokazili (diplome, certifikati, licence ...), ki zahtevajo dolgo in poglobljeno dobo celovitega študija na akreditiranih institucijah in programih, se **mikrodokazila osredotočajo na specifične nize znanj in omejenih učnih izidov**, do katerih je mogoče priti **v kratkem časovnem obdobju**.

Medtem ko UL upošteva definicijo mikrodokazil po priporočilih Evropske komisije in UNESCO, dodatno opredeljuje mikrodokazilo kot potrdilo o pridobljenem znanju, kompetenci ali veščini, ki

- je bilo pridobljeno v omejenem časovnem obdobju intenzivne oblike vseživljenjskega učenja,
- je bilo pridobljeno na instituciji z nacionalno akreditacijo,
- zagotavlja vrhunski prenos znanja iz obstoječih raziskovalno-pedagoških programov, znanstvene in strokovne ekspertize,
- prispeva k poklicni in osebni rasti udeleženca učenja,
- prispeva k razvoju kadrov organizacij okolja (gospodarstva, javne uprave, civilne družbe) ter lastnih kadrov,
- prispeva k splošni družbeni vrednosti skupnosti in njenih sistemov kakovostnega javnega dobrega,
- prispeva k opolnomočenju ranljivih skupin in krepitvi načel socialne pravičnosti in vključevanja.

Mikrodokazilo UL je potrdilo kakovosti učenja, odličnosti prenosa znanja in pridobivanja kompetenc na zaupanja vredni instituciji, ki prispeva k upravljanju z razvojem in tveganji našega časa ter so-snovanju poklicev prihodnosti.

Pri tem je treba upoštevati, da je mikrodokazilo del vseživljenjskega izobraževanja, vendar pa vsaka oblika vseživljenjskega izobraževanja ni nujno mikrodokazilo. Prav tako ni vsako izobraževanje, ki ima KT ECTS, mikrodokazilo.

Obseg mikrodokazila

Na Univerzi v Ljubljani predlagamo, da mikrodokazila **obsegajo med 0,5 in 9 KT ECTS**.

1 ECTS je v sklopu vseživljenjskega učenja merska enota ur (25 ur), ki jih udeleženec porabi za pridobivanje kompetenc v procesu usposabljanja z mikrodokazili; vključuje predpripravo na usposabljanje (študij literature, pridobivanje drugih gradiv, informacij), samo usposabljanje, pripravo na preverjanje znanja, preverjanje znanja in evalviranje.

Evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS) je orodje evropskega visokošolskega prostora, ki zagotavlja večjo preglednost študijskih programov in tečajev.⁴

Kreditne točke predstavljajo učne rezultate na podlagi opredeljenih učnih dosežkov in povezane delovne obremenitve.

⁴ Evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS)
[Evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk \(ECTS\) | European Education Area \(europa.eu\)](https://www.european-council.europa.eu/media/e3000000/1/press/161217main_en.pdf)

Elementi listine mikrodokazilo

Udeleženci učnih programov po doseženih ciljih prejmejo listino – **mikrodokazilo** –, potrdilo o pridobljenih kompetencah, spretnostih ali znanjih. Ob vzpostavitvi nacionalnega sistema se izdaja v elektronski obliki.

Do vzpostavitve mikrodokazil kot javno veljavne listine se udeležencem, ki uspešno opravijo izobraževanje, izda potrdilo z vsemi **obveznimi elementi mikrodokazila**, kot jih določa Evropska komisija⁵:

1. identifikacija učečega se (osnovni podatki o udeležencu),
2. naziv izobraževanja (mikrodokazila),
3. država izdajatelja,
4. organ, pristojen za podelitev,
5. datum izdaje,
6. učni izidi,
7. nominalna obremenitev, potrebna za dosego učnih izidov (v kreditnih točkah ECTS),
8. raven (in stopnja, če je ustrezno) učne izkušnje, s katero se pridobi mikrodokazilo (EOK- Evropsko ogrodje kvalifikacij^{6,7}, SOK – Slovensko ogrodje kvalifikacij⁸),
9. vrsta ocenjevanja,
10. oblika sodelovanja v učni dejavnosti (učnem programu),
11. vrsta zagotavljanja kakovosti, na kateri temelji mikrodokazilo.

Na potrdilu so lahko navedeni tudi drugi – neobvezni – elementi, kot na primer:

- osnovni pogoji za vpis v učno dejavnost (učni program),
- dosežena ocena,
- možnost kombiniranja/združevanja (samostojno, neodvisno mikrodokazilo ali združeno, združljivo z drugim dokazilom).

5 Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost, Uradni list EU, 2022/C 243/02, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(02)).

6 Evropsko ogrodje kvalifikacij: <https://europa.eu/europass/sl/orodja-europass/evropsko-ogrodje-kvalifikacij>

7 Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje: <https://www.nok.si/sites/www.nok.si/files/dokumenti/evropsko-ogrodje-kvalifikacij-za-vsezivljenjsko-ucenje.pdf>

8 Slovensko ogrodje kvalifikacij: <https://cpi.si/razvoj-kvalifikacij/slovensko-ogrodje-kvalifikacij/>

Priprava učnega programa za pridobitev mikrodokazila

Učni program za pridobitev mikrodokazila je transparentno oblikovan načrt učenja omejenega obsega vsebin z določenega področja glede na zastavljene cilje. Cilji so opredeljeni na podlagi potreb (praviloma) delovnega okolja in definirajo ciljno skupino oziroma predhodno potrebna znanja in spretnosti, ki se pričakujejo od udeležencev učnega programa, da bi lahko uspešno dosegli cilje programa in si pridobili (novo/dodatno) kvalifikacijo za opravljanje posameznih del, procesov ali storitev v večjem in kompleksnejšem sistemu. Učni program povezuje načrtovane cilje, vsebine in oblike učenja v učinkovito učno okolje, ravno tako pa tudi načine preverjanja, ali so udeleženci zastavljene cilje dosegli.

Izhodišče za pripravo učnega programa za pridobitev mikrodokazil predstavljajo **potrebe posameznih ciljnih skupin v družbi in/ali na trgu dela**.

Članica vsebino pripravi sama glede na potrebe trga, kazalnikov ciljev trajnostnega razvoja in v okolju ali glede na neposredno povpraševanje deležnika. Pri pripravi učnega programa je potrebno upoštevati tudi finančno strukturo (stroški dela, prevoza, najema prostorov, materialni stroški, stroški režije).

Članica nosilka z internimi pravili ureja notranje usklajevanje. Članica je sama odgovorna za vsebinsko in finančno ustreznost učnega programa.

Ciljne skupine:

- študenti,
- alumni,
- osipniki,
- splošni javni interes.

Pri pripravi učnega programa je treba razmišljati o vsebinski skladnosti s kompetencami in znanji za prihodnost, ki jih navajajo Platforma za napovedovanje kompetenc, Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja, Srednje-ročne in dolgoročne napovedi potreb na trgu dela, Slovensko ogrodje kvalifikacij in družbeni dialog oz. javni interes.

Potrebe trga dela: specifične, vnaprej identificirane potrebe po znanjih in spretnostih (posodobitev in nadgradnja znanj in spretnosti)

Trg dela se sooča z novimi izzivi, ki so posledica tehnološkega napredka, podnebnih in demografskih sprememb ter digitalnega in zelenega prehoda. To zahteva dobro razumevanje o vrstah znanj in spretnostih, ki so potrebne za prihodnje spremembe na trgu dela in v družbi. Potrebe trga dela so in bodo povezane z zahtevami po naprednejših in zahtevnejših spretnostih.

Pri pripravi učnega programa za pridobitev mikrodokazila je zato potrebno aktivno vključiti deležnike v postopek priprave vsebine že na začetku.⁹

⁹ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Podpiranje sprememb na trgu dela: kako ohraniti zaposljivost, spodbuditi produktivnost in razvijati znanja in spretnosti, zlasti v MSP: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022IE1031>

Zagotavljanje kakovosti

Temeljni pristop k zagotavljanju kakovosti Univerze v Ljubljani (UL) je t. i. cikel PDCA oziroma **načrtuj-naredi-preveri-ukrepaj** (ang. *plan-do-check-act*). Predstavlja štiristopenjsko metodo upravljanja, ki zajema načrtovanje, izvajanje načrtovanih ukrepov, bdenje nad in preverjanje ustreznosti izvedbe ter ukrepanje na podlagi pridobljenih izkušenj z izvedbo.

Sistem kakovosti UL tako temelji na **zaključeni povratni zanki** (ang. *QA feedback loop*), z jasnimi procesi določanja ciljev in prioritet, načrtovanja ukrepov ter delovanja, implementacije načrtanih aktivnosti in spremljanja ter evalvacije izvedenih aktivnosti in ukrepov, vključno z vrednotenjem učinkov, kar postane vstopna informacija za nov cikel načrtovanja.

Sistem kakovosti mikrodokazil bo deloval na različnih ravneh (rektorat, članice UL) in ob sodelovanju relevantnih deležnikov, še posebej zaposlenih, udeležencev usposabljanj, vodstva ter zunanjega okolja (zaposlovalci, naročniki storitev ipd.).

¹⁰ Evropska komisija, Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/sustainable-development-goals/eu-and-united-nations-common-goals-sustainable-future_sl.

¹¹ OZN, Cilji trajnostnega razvoja, https://unis.unvienna.org/unis/sl/topics/sustainable_development_goals.html.

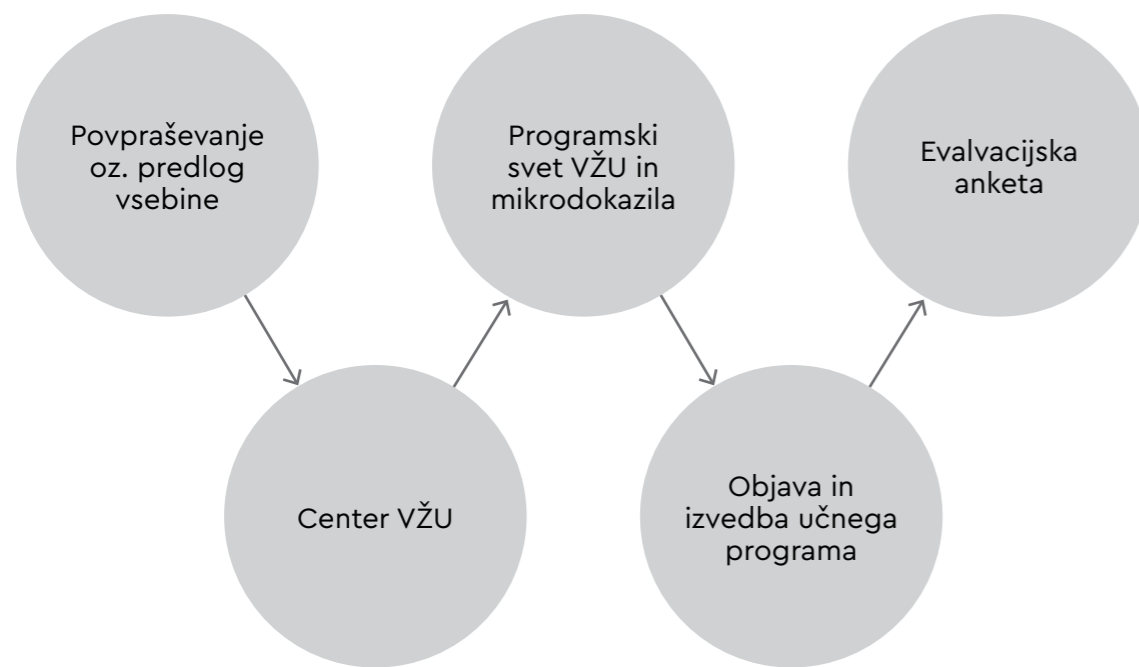
¹² Platforma za napovedovanje kompetenc, <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/platforma-za-napovedovanje-kompetenc-pnk/>.

¹³ Slovensko ogrodje kvalifikacij, <https://www.nok.si/>.

¹⁴ MDDSZ, Konferenca Potrebe trga dela v naslednjih 15 letih: Prihodnost dela - rezultati srednje in dolgoročnih napovedi potreb trga dela do leta 2037, <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Potrebe-trga-dela-do-2037.pdf>.

¹⁵ Evropska komisija, Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic, <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/sl/>.

Postopek potrjevanja učnega programa:

1. Nosilec **pripravi predlog učnega programa**. Pri pripravi programa je nosilcu lahko v pomoč Center vseživljenjskega učenja.
2. Pripravljeno vlogo skupaj z ustreznimi prilogami pošlje Centru vseživljenjskega učenja na rektoratu UL (CVŽU): vzu@uni-lj.si, ki pregleda ali je vloga pravilno pripravljena.
3. **Člani Programskega sveta VŽU in mikrodokazila** vlogo pregledajo in potrdijo skladnost vsebine z naročnikovimi izhodišči in/ali s kompetencami in znanji za prihodnost (grafika v poglavju 4. Sodelovanje z okoljem: poklici prihodnosti). Programski svet VŽU in mikrodokazila lahko nosilca pozove k dopolnitvi. Potrjevanje učnih programov se izvede na seji, enkrat mesečno.
4. Po potrditvi učnega programa s strani Programskega sveta VŽU in mikrodokazila se izda **sklep o potrditvi** učnega programa za pridobitev mikrodokazila.
5. Potrjen učni program se zavede v **registru**, o čemer je obveščen nosilec.
6. **Izvedba** učnega programa.
7. **Evalvacijska anketa**.

Programski svet VŽU in mikrodokazila:

Programski svet VŽU in mikrodokazila sestavlja 15 članov, od tega 10 z UL in 5 predstavnikov zunanjega okolja. Rektor UL Senatu UL predlaga imenovanje Programskega sveta za mandat 4 let. Med pilotno izvedbo projektov mandat Programskega sveta traja do zaključka projekta »UL za trajnostno družbo – ULTRA«.

Zasedanja Programskega sveta potekajo enkrat mesečno oz. se usklajujejo glede na prispele vloge za potrditev učnih programov.

Pred zasedanji Programskega sveta skupine ocenjevalcev ocenjujejo prispele učne programe in svoje mnenje o njih podajo na zasedanju. Skupine so oblikovane po področjih: družboslovje, humanistika in umetnost, tehnika, naravoslovje in zdravstvo. V primeru interdisciplinarnih učnih programov se področje določi na podlagi nosilca programa.

Programski svet na predlog skupine ocenjevalcev odloča o potrditvi posameznega programa.

Naloge Programskega sveta VŽU in mikrodokazila:

- spremljanje uvajanja mikrodokazil,
- potrjevanje učnih programov za pridobitev mikrodokazil,
- analiza učinkovitosti/odzivnosti/dobrih praks,
- usmerjanje razvoja sistema usposabljanja z mikrodokazili,
- integriranje vsebin,
- zagotavljanje krovnega načrta poslanstva UL na področju VŽU,
- obiski članic in medsebojno učenje/strokovno izpopolnjevanje,
- svetovanje, potrjevanje programov dela, letno poročanje.

Javna objava razpisanega učnega programa oziroma usposabljanja za mikrodokazila

Obvezne sestavine objave:

- naziv izobraževanja (mikrodokazila),
- datum izvedbe,
- učni izidi,
- potrebna predznanja,
- način izvedbe: virtualno, na lokaciji, kombinirano,
- obseg dela v urah,
- pridobljene KT ECTS,
- cena (za pilotne projekte v okviru projekta NOO - ULTRA je udeležba brezplačna, vendar se mora zapisati navedba sofinanciranja),
- rok prijave,
- minimalno in maksimalno število udeležencev, če je to potrebno.

Evalvacijska anketa

Evalvacija posameznega učnega programa za pridobitev mikrodokazila se izvaja **redno, po vsakem izobraževanju**.

Evalvacijsko anketo izvede nosilec po vsaki izvedbi učnega programa. Izsledke ankete se obravnava na članici nosilki. V primeru slabe ocene se skliče evalvacijski sestanek (nosilec in strokovna služba). V tem primeru je potrebno pripraviti spremembe za izboljšanje učnih programov.

Rezultati evalvacijskih anket so predstavljeni na sejah Programskega sveta VŽU in mikrodokazila, kjer se spremlja potek in rezultate celotnega procesa.

Časovni okvir:

- Evalvacijska anketa se med udeleženci izvede na zadnji kontaktni uri.
- Evalvacijska anketa se pošlje tudi izvajalcu/em, in sicer ob zaključku izvedbe učnega programa.
- Evalvacijska anketa se naročniku (če ta obstaja) pošlje v 3 mesecih po zaključku izvedbe učnega programa.

Organizacija dela

Center vseživljenjskega učenja UL, rektorat

CVŽU na rektoratu je krovna organizacijska enota, ki skrbi za vzpostavitev dolgoročno delujočega, urejenega okolja vseživljenjskega učenja, pripravlja in posodablja interne pravne podlage ter v sodelovanju z organizacijami zunanjega okolja (na primer s pristojnimi ministrstvi, javnim sektorjem, podjetji, civilno družbo idr.) vodi dialog za vzpostavitev trajnih finančnih, pravnih in institucionalnih podlag za usposabljanje z mikrodokazili na državni ravni.

Naloge Centra vseživljenjskega učenja UL:

- poenoteno upravljanje ponudbe vseživljenjskega učenja, namenjenega študentom, alumnom, zaposlenim na UL, raznolikim skupinam prebivalstva z namenom razvoja kadrov in kompetenc prihodnosti,
- koordinacija univerzitetnih pravil za pripravo ponudbe vseživljenjskega učenja z mikrodokazili,
- vodenje postopkov na področju vseživljenjskega učenja,
- strokovno-administrativna podpora članicam pri oblikovanju učnih programov vseživljenjskega učenja glede na ključne razvojne prioritete in strategije razvoja UL,
- zagotavljanje skladnosti z zakonodajo in internimi akti v vseh vidikih (pravočasnost, točnost, varovanje informacij itn.),
- oblikovanje registra mikrodokazil na UL in registra izvajalcev VŽU z mikrodokazili.

Kontakt: vzu@uni-lj.si

Izzivi

Na Univerzi v Ljubljani vstopamo v čas aktivnega posodabljanja tako vsebin kot didaktik poučevanja za izzive družbe 21. stoletja. Multiple krize, ki smo jim priča v zadnjem desetletju, od javnih univerz zahtevajo aktivno in odzivno držo ter poglobljeno sodelovanje z okoljem. To pomeni predvsem večji poudarek na **problemskem učenju in interdisciplinarnosti**. Univerza v Ljubljani sledi vsem ključnim dokumentom Evropske komisije in UNESCO, ko gre za načrtovanje nove družbene vloge in poslanstva visokošolskega ekosistema. V našem akademskem okolju smo zavezani konceptu 4K za 21. stoletje (4Cs for the 21st century, glej Matrika splošnih kompetenc), to je prečenju temeljnih kompetenc znanja, spretnosti in stališč z načeli **kreativnosti, kritičnosti, kooperativnosti in komunikativnosti**. S takšnim pristopom zagotavljamo, da so diplomanti naše univerze sposobni prožnega, odgovornega, sodelovalnega in družbeno odzivnega vključevanja na trg dela ter v svoja okolja, kjer prispevajo k razvoju splošnega dobrega in vizij prihodnosti.

Mikrodokazila odpirajo pot v inovativno učno okolje, od katerega si obe-tamo posebno dodano vrednost utečenim oblikam poučevanja. Mikrodokazila bodo revolucionirala akademska okolja predvsem na področju sodelovanja z okoljem. To so hitro odzivne oblike reagiranja na potrebe družbe, najsij gre za spopad z okoljskimi tveganji, vključujočo in strpno družbo ali prilagajanje na izzive prihodnosti s tako imenovanimi poklici prihodnosti. Mikrodokazila nam ponujajo priložnost za pozitivno interakcijo z dosedanjimi oblikami in organizacijo študija ter kreativno medsebojno dopolnjevanje z novimi izkušnjami. VŽU postaja četrti steber našega izobraževalnega okolja. Usposabljanje z mikrodokazili, ki temelji na hitrem, sprotnem in problemsko načrtovanem uvajanju učnih vsebin, prispeva h kulturi kakovosti študija na UL in posodabljanju rednih študijskih programov na vseh stopnjah.

Izzivi, ki so pred nami, zahtevajo novo akademsko kulturo, predvsem v smislu poglobljenega povezovanja med vedami, ter interdisciplinarnost in vizijo sodelovanja med raziskovalnim in pedagoškim delom, ki bo omogočala prožen in varen prehod kadrov med obema sferama. To pomeni nove oblike vrednotenja dela, vključno s presojo NPO (neposredna pedagoška obveznost), okrepljeno ozaveščanje o pomenu mikrodokazil za pridobivanje interesa učiteljev ter uvajanje novih poti za sodelovanje strokovnjakov iz širšega okolja.

Določiti bomo morali tudi vrednotenje diplom in mikrodokazil ter zagotoviti, da se to področje uredi z **nacionalno zakonodajo**.

- S perspektive delodajalca je izobraževanje z diplomom lahko manj zaželeno – je dolgotrajno in netarčno pridobivanje znanj, ki ga lahko nadomesti eno ali več hitrih usposabljanj z mikrodokazili.
- S perspektive udeleženca v VŽU in študenta, vpisanega na študijske programe, so mikrodokazila dodana vrednost diplomi. V nobeni obliki, tudi z grozdenjem različnih znanj in kompetenc, mikrodokazila ne morejo voditi do diplome (ali njenega ekvivalenta) na kateri koli stopnji študija.
- S perspektive družbe so mikrodokazila učinkovit odgovor na specifične izzive upravljanja z razvojem, posebej v luči digitalnega in zelenega dogovora. Za upravljanje s splošnimi razvojnimi vprašanji, medgeneracijskim sodelovanjem in upravljanjem s prihodnostjo pa potrebujemo visoko izobražene državljane z znanji iz temeljnih epistemologij in metodologij znanstvene vede na izbranem študiju; sposobnostjo interdisciplinarnega iskanja rešitev za raznolike družbene probleme in ovire do kolektivnega blagostanja.
- Z uvajanjem mikrodokazil na Univerzi v Ljubljani poglobljamo naše družbeno poslanstvo. Krepimo tradicijo humanističnih vrednot, ki od nas zahtevajo še več pozornosti do razumevanja kompleksnosti razvoja, ki ga je mogoče naslavljati le s sodelovanjem, dialogom, kritičnim študijem in kreativnimi potmi do znanja.

Priloge

Priloga 1:
OBRAZEC ZA POTRDIŠEV UČNEGA PROGRAMA
VSEŽIVLJENSKEGA UČENJA Z MIKRODOKAZILI

Ime učnega programa:

Vrsta učnega programa (poletna/zimska šola, tečaj, seminar, delavnica, usposabljanje ...):

Predlagatelj: navedba članice UL ter ime in priimek nosilca

Sodelujoče članice/institucije (vpisati podatke o morebitnem naročniku in izvajalcih v okviru UL in zunanjih deležnikov):

Ime:	Naslov/sedež:	Izvajalec/naročnik

Utemeljitev potreb po učnem programu:

Ciljna/e skupina/e:

Datum predvidenega začetka izvedbe:

Način izvedbe učnega programa: na lokaciji, spletno, kombinirano

Lokacija izvedbe učnega programa: v prostorih UL, v prostorih naročnika ...

Število udeležencev: od _____ do _____ (prosimo, navedite najmanjše in največje število udeležencev za izvedbo učnega programa)

Datum:

Podpis izvajalca učnega programa:

Datum:

Podpis dekana članice UL nosilke učnega programa:

Datum:

Podpis predstavnika naročnika (samo v primeru, da le-ta obstaja):

Datum potrditve na Programskem svetu VŽU in mikrodokazila:

Podpis predsednika/ce Programskega sveta VŽU in mikrodokazila:

Obseg ur in oblike izvajanja učnega programa: (vpisati število ur, število ECTS točk in navesti oblike – npr. predavanja, seminarji, vaje ipd.)

Obseg ur:

Oblike izvajanja učnega programa:

Število ECTS:

*Vrednost ECTS: 1 ECTS predstavlja 25 ur obremenitve študenta.

Izvajalci učnega programa:

Nosilec/ka programa:	
Izvajalec/ka:	

Reference nosilca in izvajalcev (upoštevajo se reference zadnjih 3 let):
(za vsakega izvajalca, ki nima veljavne habilitacije na UL, je treba v prilogi dodati druge reference)

Jezik izvajanja:

Pričakovana znanja za vključitev v učni program:

Opis vsebine učnega programa:

Cilji trajnostnega razvoja:

Temeljna literatura in viri:

Predvideni (učni) izidi:

Način ocenjevanja:

Priloga 2:

NAPOTKI ZA PRIPRAVO UČNEGA PROGRAMA ZA PRIDOBITEV MIKRODOKAZILA

Pri izpolnjevanju vloge upoštevajte naslednje usmeritve in načela:

Ime učnega programa vseživljenjskega učenja z mikrodokazilom:

Določite ime mikrodokazila glede na področje, cilje in raven (raven naj bo prilagojena pogojem za vpis v program).

Predlagatelj – navedba članice UL ter ime in priimek nosilca/ke:

Nosilec/ka učnega programa je samo ena oseba. Nosilec/ka mora imeti ustrezno izvolitev in reference s področja predlaganega učnega programa. Nosilec/ka ni nujno tudi izvajalec/ka programa za pridobitev mikrodokazila. Nosilec/ka je odgovoren/na za izvedbo učnega programa ter za kakovost njegove izvedbe.

Sodelujoče institucije:

Vpišite osnovne podatke o morebitnem naročniku izobraževanja in podatke o sodelujočih institucijah pri izvajanju učnega programa, kot npr.: vključene druge članice UL, druga univerza, zunanji strokovnjaki iz gospodarstva ipd.

Utemeljitev potreb po izobraževanju:

Zapišite razloge za vzpostavitev danega učnega programa za pridobitev mikrodokazila, kot npr.: povpraševanje iz okolja, novosti v panogi, agenda 2030, cilji trajnostnega razvoja, izkazan interes organizacij zunanjega okolja (nevladnih organizacij, strokovnih združenj ipd).

Ciljna skupina:

Opreделите ciljno skupino učnega programa, komu je namenjen program.

V premislek:

Kdo je ciljna skupina?

Kaj jih motivira za vključitev v program?

Kaj potrebujejo in kaj je potrebno storiti, da zadovoljimo konkretno potrebo/e?

Kako velika je konkretna ciljna skupina in ali obstaja možnost »rasti« ciljne skupine?

Način izvedbe učnega programa:

na lokaciji, spletno, kombinirano

Število udeležencev:

Navedite najmanjše in največje število udeležencev za izvedbo učnega programa

Obseg ur in oblike izvajanja učnega programa:

Obseg ur: vpišejo se vse predvidene ure učenja, povezanih z mikrodokazilom

Oblike izvajanja učnega programa: vpišejo se vse predvidene oblike, kot npr.: predavanja, laboratorijske vaje, seminarji, samostojno delo ipd.

Število ECTS: 1 ECTS je v sklopu vseživljenjskega učenja merska enota pedagoških ur (25 ur), ki jih udeleženec porabi za pridobivanje kompetenc v procesu usposabljanja z mikrodokazili; vključuje predpripravo na usposabljanje (študij literature, pridobivanje drugih gradiv, informacij), samo usposabljanje, pripravo na preverjanje znanja, preverjanje znanja in evalviranje.

Izvajalci učnega programa:

Vpišite imena izvajalcev in od kod prihajajo – UL, iz podjetja xx. Priložiti je treba tudi **reference zadnjih 3 let**. Za izvajalce, ki nimajo habilitacije na UL, je potrebno dodati ali zapisati druge reference, ki ustrezno dokazujejo strokovnost izvajalca na danem področju.

Pogoji za vključitev v učni program:

Vpišite pogoje (predhodno potrebno znanje, veščine, stopnjo predhodno pridobljene izobrazbe), ki so pogoj za vključitev v učni program za pridobitev mikrodokazila. V kolikor za vključitev v program ni zahtevanih pogojev, zapišite »ni pogojev«.

Opis vsebine učnega programa:

Vsebina naj zagotavlja doseganje zastavljenih ciljev programa. Redno pregledujte vsebino in posodablajte učni program, da ga uskladite s potrebami okolja, zaznamimi trendi in tehnološkim napredkom.

Cilji trajnostnega razvoja:

Vpišite, katero področje trajnostnega razvoja pokriva učni program glede na septembra 2015 sprejeto Agendo 2030 OZN za trajnostni razvoj. Ta uravnoteženo združuje tri razsežnosti trajnostnega razvoja – ekonomsko, socialno in okoljsko – in jih prepleta med 17 cilji trajnostnega razvoja (»Sustainable Development Goals – SDGs«). Agenda 2030 je univerzalna; njene cilje bo treba doseči do leta 2030 in jih bodo morale uresničiti vse države sveta.

Temeljna literatura in viri:

Pri navajanju temeljne literature in virov se mora upoštevati obseg obremenitve udeleženca, ki ste ga načrtovali v obsegu KT ECTS. Ob navedbi literature navedite kje je dosegljiva.

Predvideni (učni) izidi:

Navedite, kaj bodo udeleženci znali, razumeli, katere kompetence bodo pridobili ob zaključku programa. Učni izidi morajo biti merljivi, preprosto in jasno napisani ter takšni, da jih je mogoče veljavno oceniti. Zapišite do največ 8 ciljev. Učne cilje (znanja, spretnosti, veščine) sistematizirajo različne taksonomije – Bloomova, Marzanova, za posamezna strokovna področja, ESCO).

Načini ocenjevanja:

Vzpostavite načine ocenjevanja, ki natančno ovrednotijo udeleženčevo doseganje predvidenih učnih izidov. Razmislite o uporabi kombinacije praktičnih nalog, projektov, izpitov ali demonstracij za ocenjevanje doseganja predvidenih učnih izidov.

Priloga 3:
SEZNAM PILOTNIH PROJEKTOV NA PILOTU 8
(vseživljenjsko učenje in mikrodokazila)

Naziv projekta	Vodilna članica	Nosilec	Sodelujoče članice/partnerji
Program usposabljanja za zeleni in digitalni prehod v trajnostno družbo – nabor interdisciplinarnih modulov z mikrodokazili	FDV	Jana Arbeiter	FDV, FE, FKKT, FRI, NTF
Komuniciranje znanosti in krizno komuniciranje za trajnostni razvoj	FDV	Tanja Kerševan Smokvina	FDV, FFA, VF, FKKT, NTF
Vseživljenjsko učenje in mikrokrediti: Sistemski pristop k vseživljenjskemu učenju za potrebe gospodarstva, uvedba mikrodokazil in prenos v študijske programe	FE	Andrej Kos	FE, FF, EF, FDV
Mikrodokazila za mikrokompetence	FRI	Vlado Stankovski	FRI, PEF
Vseživljenjsko projektno e-učenje	PEF	Vesna Ferk Savec	PEF, ZF, VF, FPP, FU, Rektorat (Center DIUL)
Mapiranje vključenosti ciljev trajnostnega razvoja (CTR) v aktivnosti na članicah UL	FDV	Jana Arbeiter	FDV, FE, FKKT
Vseživljenjsko učenje, trajnostni razvoj in dolgoživa družba: razvoj učnih vsebin, strategij, evalvacije in sistema mikrodokazil za starejše študente	FF	Nives Ličen	FF, AGRFT, FDV, FSD, FRI, PEF, TEOF, ZF, Rektorat (Uni. služba za študente in alumne)
Digitalno zgodovinopisje	FF	Irena Selišnik	FF, PEF, FE
Zdravila za napredno zdravljenje - prebojno znanje za zdravje	FFA	Matjaž Jeras	FFA, MF, PF, VF, EF
Implementacija modro-zelene infrastrukture v načrtovanje in oblikovanje prostora	FGG	Nataša Atanasova	FGG, BF, FA, EF
Pozicioniranje, navigacija in prenos časa v digitalni družbi	FGG	Polona Pavlovčič Prešeren	FGG, FE, FPP

Degradirana okolja in njihovo oživljanje v kulturni prostor z umetnostjo	PEF	Anja Jerčič Jakob	PEF, NTF, FF
Zeleni dregljaj	ALUO	Jure Miklavc	ALUO, PEF, FF, FE
Gibalna pismenost za bivanje v družbi 5.0 (GIB5.0)	FŠ	Gregor Jurak	FŠ, BF, FF, FDV, PEF, EF
ULTRA@AGRIFOOD: znanje, spretnosti in kompetence za trajnostni, podnebno nevtralni in krožno prehranski sistem	BF	Aleš Kuhar	BF, FDV, EF, FE, FF, FS
Za zeleno in trajnostno družbo - prenos specialnih znanj s področja tekstilnih in kovinskih materialov	NTF	Anja Torkar	NTF, PEF, FS, Inštitut za kovinske materiale in tehnologije
Izobraževanje za pridobitev dodatnih znanj in kompetenc v letalstvu	FS	Marko Polajnar	FS, FPP, MF
Zelena in trajnostna mobilnost - hibridne izobraževalne poti za strokovno izobraževanje industrijskih deležnikov	FS	Tomaž Katrašnik	FS, FE
Pridobitev znanj o zelenih tehnologijah mazanja	FS	Mitjan Kalin	FS
Krepitev potenciala vseživljenjskega učenja posameznika	FU	Janez Stare	FU, FŠ, FF, TEOF
Digitalni strokovnjak na področju kineziologije za družbo 5.0	FŠ	Matej Supej	FŠ, FS, FE
Zeleni prehod v kemijski tehnologiji	FKKT	Rok Ambrožič	FKKT, PEF, FRI
Odpadna hrana in kultura prehranjevanja	BF	Ilja Gasan Osojnik Črnivec	BF, VF
Senzorji in optična analiza v živilsko-predelovalni industriji	BF	Iztok Prislan	BF, FMF, FRI
Usposabljanje za izobraževanje o gozdu, velikih zvereh in drugih prostoživečih sesalcih ter pridobivanje kompetenc za izvajanje monitoringa njihovih populacij	BF	Hubert Potočnik	BF, VF, PEF, FRI
ULTRA znanje za zeleno prihodnost	EF	Andreja Cirman	EF, BF, FE
Sodobna družbena tveganja: begunstvo, demokracija in trajnostni družbeni razvoj	FDV	Simona Zavratnik	FDV, FF, BF

